

Opgave 3 Homeland

In de Amerikaanse tv-serie *Homeland* werkt Carrie Mathison als CIA-agente op de afdeling ter preventie van terrorisme. Door een informant is ze ervoor gewaarschuwd dat een Amerikaanse soldaat tijdens zijn gevangenschap in Irak overgelopen is naar een terroristische organisatie. Kort daarna wordt er een Amerikaanse gevangene gered, sergeant Nicholas Brody. Het leger was Brody op het spoor gekomen door een vage tip over de locatie van een safehouse waar hij jarenlang gevangen heeft gezeten.

Carrie denkt meteen dat sergeant Brody de overgelopen soldaat is op wie haar informant doelde, maar zij wordt niet geloofd binnen de CIA omdat er te weinig aanwijzingen zijn voor haar theorie.

In gesprek met haar directe baas en vriend Saul Berenson verdedigt Carrie haar idee om sergeant Brody te volgen en af te luisteren, ook al voldoet het niet aan de regels. Ze probeert het belang van de actie duidelijk te maken:

tekst 10

Carrie: Sergeant Brody komt morgen thuis. Dus we hebben minder dan 22 uur om de observatie goed te keuren, zodat we zijn telefoons kunnen afluisteren en hem kunnen volgen.

Berenson: Ik ga niet op een gevoel af.

Carrie: Maar als ik gelijk heb, en hij een terrorist is, dan moeten we Brody in de gaten houden. We hebben anders een infiltrant in ons midden.

Berenson: Gaat niet gebeuren.

Carrie: Maar....

Berenson: Vergeet het maar, Carrie.

Carrie: Prima, wat moet ik ervoor doen?

Berenson: Bewijs dat de locatie van het safehouse gelekt is.

naar: Homeland

Of een vergezocht scenario dat Brody is overgelopen serieus overwogen moet worden, kan afhangen van de epistemologische theorie die je aanhangt. Volgens relevantisme en contextualisme bepaalt de context van de kennisclaim in belangrijke mate of een scenario serieus genomen moet worden. Maar beide posities kiezen voor een andere insteek bij het evalueren van de context.

3p 13 Leg met tekst 10 uit of de situatie hier bepaalt dat Carries scenario relevant is voor het contextualisme.

Leg vervolgens uit dat het relevantisme op andere gronden tot dezelfde conclusie komt.

Beargumenteer ten slotte of Brody volgens het utilisme gevolgd zou moeten worden.

Carrie en Berenson besluiten uiteindelijk dat er gesurveilleerd gaat worden bij Brody thuis. Tijdens de surveillance blijkt dat Brody vele nachtmerries heeft. Hij heeft moeite om de draad op te pakken met zijn familie, en hij blijkt moslim te zijn geworden.

Deze informatie is echter niet voldoende om hem te beschuldigen van terrorisme. Carrie probeert in haar surveillance bewijs te verzamelen, maar slaagt daar niet in.

Tegelijkertijd heeft Carrie te kampen met een bipolaire stoornis die ze moeilijk onder controle krijgt. Door omstandigheden lukt het haar niet om tijdig haar medicatie te nemen, waardoor ze in een manische periode belandt.

In haar manische fase is ze altijd extra scherp en doorziet ze verbanden, logische connecties en informatie waar ze normaal gesproken niet de concentratie voor heeft. Daardoor kan ze alle informatie extra goed analyseren en op juiste waarde schatten. Zo vindt ze een aanwijzing dat er een opvallend verband bestaat tussen de activiteiten van een terroristenleider, Abu Nazir, en sergeant Brody. Ze twijfelt nu helemaal niet meer aan haar theorie.

Als de manische periode afloopt, volgt een depressie, waardoor ze zelf achteraf niet goed meer weet hoe ze tot dit inzicht kwam. Ze weet dus nog wel dat ze terecht inzag dat Brody gekoppeld was aan Abu Nazir en ze weet ook dat ze in haar manische periodes altijd extra goed kan redeneren en denken. Ze weet echter niet meer hoe ze dit aantoonde, ze is dat na de periode vergeten.

Carrie claimt dat ze zeker weet dat sergeant Brody een terrorist is.

Plato onderzoekt in de 'Theaetetus' aan de hand van een aantal voorbeelden de voorwaarden voor kennis.

3p 14 Leg uit welke eis Plato toevoegt aan de analyse van kennis.

Leg vervolgens uit:

- of Carries kennisclaim voldoet aan Plato's toegevoegde eis van kennis en
- in welk soort situaties Carries kennisclaim een Gettier-geval zou zijn.

Een hogere baas in de CIA komt erachter dat Carrie een bipolaire stoornis heeft en ontslaat haar. Daarna beslist Carrie om een behandeling te ondergaan om haar bipolaire stoornis voorgoed aan te pakken.

Deze behandeling bestaat uit electroshocks waarmee spiertrekkingen en schokken opgewekt worden rondom de hersenen.

Berenson is bang voor wat er met Carrie zou kunnen gebeuren:

tekst 11

Berenson: Carrie, alsjeblieft, er zijn andere mogelijkheden. Je hoeft ze niet je hersens kapot te laten maken.

Carrie: Die zijn al kapot.

Berenson: Ja? Ik hou toevallig van die hersenen.

(...)

Berenson: En de bijwerkingen? Geheugenverlies?

Carrie: Voor de korte termijn. Meestal tijdelijk. Veel van wat er is gebeurd, wil ik toch vergeten.

Berenson: Dat is helemaal niet grappig.

Carrie: Saul, ik heb mijn beslissing genomen. Ik ben je dankbaar voor je bezorgdheid, maar ik... ik kan zo niet meer leven. Het moet stoppen.

bron: Homeland

Bij veel theorieën over persoonlijke identiteit speelt het geheugen een belangrijke rol. Carrie is niet bang voor eventuele veranderingen als ze haar geheugen deels verliest, terwijl Berenson juist vreest dat ze echt zal veranderen.

Hume analyseert ons idee van persoonlijke identiteit en stelt dat het geheugen daarin een belangrijke rol speelt.

2p 15 Leg uit welke rol volgens Hume het geheugen heeft voor ons idee van persoonlijke identiteit.

Beargumenteer vervolgens met het begrippenpaar dualisme en monisme of jij vindt dat Carrie door de therapie van identiteit zal veranderen.

Door elektroshocks kunnen verwardheid en concentratieproblemen ontstaan, waardoor je niet meer helder en duidelijk kunt denken. Carrie is daarom bang dat ze in een schijnwereld terechtkomt en niet meer weet wat echt of nep is.

De toestand waarin Carrie vreest terecht te komen is vergelijkbaar met de sceptische scenario's van het gedachte-experiment van Putnam van het 'brein in een vat' en de sceptische gedachte-experimenten van Descartes. Dan geldt Carries onzekerheid echter niet alleen voor iemand die een dergelijke shocktherapie heeft ondergaan, maar voor alle mensen.

2p 16 Leg een overeenkomst uit tussen enerzijds een argument van Descartes' sceptische twijfel en anderzijds Putnams sceptische gedachte-experiment. Leg vervolgens met een verschil tussen deze argumenten uit welk argument volgens jou meer onzekerheid veroorzaakt.

Achteraf blijkt Carrie gelijk te hebben: Brody heeft nog steeds connecties met Abu Nazir. Er wordt door Nazir een terroristische aanslag op Amerika beraamd, met Brody als beoogde aanslagpleger. Inmiddels is Brody congreslid geworden en ambieert hij een politieke carrière om vanuit de politiek nog veel meer ruimte te krijgen voor de idealen die hij als terrorist heeft.

Brody voelt nog veel loyaliteit naar Abu Nazir. Brody is ervan overtuigd dat de Amerikaanse politiek schuldig is aan oorlogsmisdaden en steunt Nazir en zijn ideologie dat een terroristische aanslag als vergeldingsactie voor de Amerikaanse oorlogsmisdaden gerechtvaardigd is.

Brody begint echter te twijfelen en wil het plan voor een aanslag eigenlijk niet doorzetten, omdat er te veel onschuldige mensen bij om zouden komen.

Brody heeft een conflict in zijn wereldbeeld waarin zijn Amerikaanse achtergrond en idealen in botsing komen met de idealen van de terroristengroep van Nazir.

Stel dat Brody beslist om de aanslag niet te plegen omdat hij bang is dat er te veel onschuldige burgers het slachtoffer zouden worden van de vergeldingsactie. Hij laat dan zijn loyaliteit naar Nazir varen.

Hoewel Brody dan beslist om de aanslag niet te plegen, is op grond van zijn beweegredenen niet meteen te zeggen dat Brody in moreel opzicht een goed mens genoemd kan worden.

Vanuit de plichtethiek van Kant wordt gekeken naar de motivatie achter de handeling om te bepalen of iemand moreel juist handelt.

De deugdeethiek van Aristoteles kijkt naar karaktereigenschappen, bijvoorbeeld naar een eigenschap als loyaliteit.

3p 17 Leg met de categorische imperatief uit of Kant loyaliteit als reden tot handelen moreel juist zou vinden.

Leg vervolgens uit dat volgens Aristoteles' deugdeethiek loyaliteit een deugd genoemd kan worden.

Leg ten slotte met de praktische houding van Brody uit wat rationaliteit en integriteit van een wereldbeeld inhouden.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.